La Comédiathèque

Perde Arkasında Kıyamet

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Bu oyunun metni ücretsiz olarak indirilebilir.
Ancak, oyunun halka açık her türlü sahnelenmesi için yazarın izni gereklidir.
Jean-Pierre Martinez ile iletişime geçmek ve eserlerinden birini sahnelemek için izin talep etmek üzere:
https://comediatheque.net
https://jeanpierremartinez.net

Perde Arkasında Kıyamet

Jean-Pierre Martinez
Yazar tarafından çevrilmiş ve uyarlanmıştır.

Prömiyerden hemen önce oyuncular son provalarını yapar.
Ama beklenmedik bir olay, oyunun başlamasını tehlikeye atar.
Tiyatro dünyasında her şeyin birbirine karıştığı çılgın bir komedi…

Kişiler
Michael: oyuncu
Nancy: oyuncu
Gonzague: yönetmen
Josiane: tiyatro müdürü
Edmonde: eleştirmen
Christelle: yer gösterici
Ramirez: komiser
Sanchez: komiser yardımcısı
Kevin: seyirci
Wendy: seyirci
Bay Keder: dernek başkanı
Bayan Shakespeare: dernek başkanı
Marcel: oyun yazarı

Rollerin çoğunu kadın ya da erkek oyuncular üstlenebilir.
Aynı oyuncu birden fazla rol oynayabilir.
(Örneğin seyircilerle dernek başkanları; yönetmenle oyun yazarı aynı oyuncular tarafından canlandırılabilir.)
Oyuncu sayısı: 10 ile 13 arasında değişebilir.

© La Comédiathèque

Michael ve Nancy ayaktadır. Michael sahnenin önünde, Nancy biraz gerisindedir. İkisi de kaderin omuzlarına yüklediği acı altında eziliyor gibidir.

Nancy *(tumturaklı bir edayla)* – Pencereden ne görüyorsun, Dimitri?

Michael seyirciye döner; hayalî bir pencerenin parmaklıklarını kavrayıp dışarı bakıyormuş gibi yapar.

Michael – Artık hiçbir şey göremiyorum, Nataşa. Güneş tepenin ardında kayboldu. Ama bu zifiri karanlıkta bizi rahat bırakmayacak hayaletlerin dolaştığını hissediyorum.

Nancy – Saat kaç oldu acaba?

Michael – Bilmiyorum… Saatim bu sabah durmuş.

Nancy – Tanrı korusun, kötüye işaret olmasın.

Michael – Batıl inançlara kapılma, Nataşa. Herhâlde pili bitmiştir.

Nancy – Bağışla beni, biraz gerginim. Her şeyden bir anlam çıkarmaya başladım…

Michael *(iç çekerek)* – Kim suçlayabilir seni, Nataşa? Tanımadığımız bu şehrin yıkıntıları üzerine gece çöküyor. Sabahı göreceğimiz bile belli değil.

Sessizlik.

Nancy – Planladığımız gibi eve dönsek, Dimitri? Kimse bizden kahraman olmamızı istemiyor. Hâlâ kaçabiliriz…

Michael – Bilmiyorum artık, Nataşa. Senden böyle bir fedakârlık isteyemem. Ama korkup kaçarsak yarın tıraş olurken aynada kendi yüzümüze nasıl bakacağız?

Nancy – Yine haklısın, Dimitri… Güçlü olacağıma söz veriyorum.

Michael – Ben de korkuyorum, biliyor musun Nataşa?

Nancy – Sen mi?

Michael – Sonuçta ben de insanım. Ama anne babasız büyümüş, üstelik korkunç bir hastalık yüzünden zavallı çocukluk anılarını bile yitirmiş bu öksüzleri nasıl bırakırız?

Nancy – Söylemesi acı ama Dimitri, hafızalarını kaybettikleri için onları terk etsek bizi de hemen unuturlar…

Michael – Evet, Nataşa. Ama biz onları unutamayız. O ihanet hayatımız boyunca peşimizi bırakmaz.

Nancy – Elbette sonuna kadar yanlarında kalmak görevimiz. Yine de başımıza neler geleceğini düşününce titriyorum… Paris'teki mütevazı çatı katımıza bir daha dönebilecek miyiz?

Michael – Gitmek mi, kalmak mı… Ne korkunç ikilem! Hem Paris sonbaharda ne kadar güzeldir…

Nancy – Fikrimizi değiştirmek için geç değil, Dimitri. Uçak biletlerimiz de hazır, değil mi?

Michael cebinden bir biniş kartı çıkarır, yorgun gözlerle bakar.

Michael – Evet, bu sabah yazdırdım, Nataşa. Şimdi ne kadar anlamsız geliyor… *(Okur.)* Terminal 2B.

Nancy – İki B… İngilizcede "tu bi" diye okunuyor ya…

Nancy – 2B… İngilizce okuyunca "tu bi" oluyor…

Yönetmen Gonzague kulisten alkışlayarak gelir ve ikisinin sözünü keser.

Gonzague – Bravo! Karakterlerinizin içine girmişsiniz!

Nancy – Gerçekten mi?

Gonzague – Ne içine girmesi! Resmen o karakterler olmuşsunuz!

Michael – Teşekkürler, Gonzague!

Gonzague – Bu akşam ayakta alkışlanacaksınız, eminim!

Nancy – Sizin sayenizde, Gonzague…

Michael – Bizi bu oyuna seçtiğiniz için teşekkür ederiz.

Nancy – Günümüz tiyatrosunun en gözde, en yüksek ücret alan yönetmeni Gonzague de Saint-Petersbourg'la çalışmak… En çılgın rüyamda bile göremezdim. Rüya içinde rüya görsem yine göremezdim.

Gonzague – Sizi seçtim çünkü bunu hak ediyorsunuz. *(Kısa bir duraklama.)* Yalnız küçücük bir şey… Aslında ikinizi de ilgilendiriyor. Oyunumuzun adı neydi?

Michael – Geceden Hemen Önceki Gün…

Gonzague – İşte! Adı Günden Hemen Önceki Gece değil, Geceden Hemen Önceki Gün. Aradaki farkı anlıyor musunuz?

Nancy – Anlamaya çalışıyorum, Gonzague… Gerçekten çalışıyorum.

Gonzague – Adı Günden Hemen Önceki Gece olsaydı iyimser bir oyun olurdu. "Her gecenin bir sabahı vardır", "Her şerde bir hayır vardır", "Güneş yeniden doğar" falan… O tür saçmalıklar! Ama burada tam tersi!

Michael – Yani önce güneş açacak, sonra bardaktan boşanırcasına yağmur yağacak…

Nancy – Ya da fırtına öncesi sessizlik.

Gonzague – Aynen öyle! Oyunun bütün trajedisi adında saklı: Geceden Hemen Önceki Gün! Sahnede Rus ruhuna özgü o dipsiz umutsuzluğu hissettirmelisiniz. *(Öfkelenir.)* Bu bir trajedi, Allah kahretsin! Hafif bir salon komedisi oynamıyoruz!

Nancy – Yani sizce de biraz…

Gonzague – Onu demedim! Bu bir bulvar komedisi değil. Tabii trajedimizin çok ince bir mizahı da var, herhâlde fark etmişsinizdir.

Michael – Elbette…

Gonzague – Repliklerin altındaki ironiyi de kaçırmayın. Seyirci gülecek de!

Nancy – Çok açık…

Gonzague – Neyse, artık susuyorum. Prömiyere dakikalar kala kafanızı karıştırmayayım.

Nancy – Tavsiyeleriniz için teşekkürler, Gonzague.

Michael – Çok işimize yarayacak…

Gonzague – Harika olacaksınız. Olmak zorundasınız! Size artık söyleyebilirim: Yazarımız Marcel Perde bu akşam salonda olacak. Üstelik Edmonde Keskin de geliyor…

Nancy – Sahne ve Ekran dergisinin ünlü eleştirmeni!

Gonzague – Onun tek bir yazısı oyunu göklere de çıkarır, yerin dibine de batırır. Sahne ve Ekran'da bizi överse iş tamam. Yererse biteriz. Sakın çuvallamayın!

Gonzague çıkar. İki oyuncu birbirine bakar.

Michael – Yazarın prömiyere geleceğini biliyor muydun?

Nancy – Hayır…

Michael – Az önce hiç heyecanım yoktu. Şimdi karnımda bir şeyler kıpırdıyor… Sende de öyle mi?

Nancy – Yazar geleceği için mi? Hayır.

Michael – Çünkü bu rolü almak için onunla yatmadın.

Nancy – Haa, demek teklifimi bu yüzden reddetti! Ben de çekiciliğimin pili bitti sanıyordum.

Michael – Pil demişken… Şu saat repliğine bir türlü ısınamadım. Sen ne dersin?

Nancy – Hangi replik?

Michael – Saatim durmuş diyorum, sen kötüye işaret diyorsun, ben de "Pili bitmiştir" diyorum. Bu espri mi şimdi, değil mi?

Nancy – Sen nasıl hissediyorsun?

Michael – Hiçbir şey hissetmiyorum ya! O repliği atsam? Unuttum der, geçerim.

Nancy – Bu oyunda içimize sinmeyen her repliği atarsak gösteri on beş dakikada biter.

Michael – Marcel Perde'nin eseri ilginç değil demiyorum ama yönetmenin söylediği sorun var ya… Bu dram mı, komedi mi?

Nancy – Savaşın harap ettiği bir bölgede, erken bunama hastalığına yakalanmış çocuklarla dolu bir yetimhanede geçen bir komedi düşünebiliyor musun?

Michael – Öyle söyleyince…

Nancy – Gonzague ne kadar ironi olduğunu söylerse söylesin.

Michael – "Rus ruhunun o dipsiz umutsuzluğu…" *(Alayla.)* Marcel'in Rus olduğunu bilmiyordum.

Nancy – Herhâlde ruhen Rus.

Michael ona şaşkın şaşkın bakar.

Michael – Söylesene, bu rolü almak için sen kiminle yattın?

Nancy – Yönetmenle…

Michael – Gonzague'la mı? Ben de önce onu denedim ama olmadı. Şimdi nedenini anlıyorum.

Yer gösterici Christelle elinde kahveyle gelir.

Christelle *(sevecenlikle)* – Kahven, Michael. İstediğin gibi iki şekerli.

Michael – Sağ ol canım. Sen bir meleksin.

Nancy – Ben de bir kahve içsem iyi olacak. Christelle, bana da getirir misin? Şekersiz lütfen.

Christelle *(gülümseyerek)* – Ölsem daha iyi, seni cadaloz.

Christelle çıkar.

Michael – Aranızda hafif bir gerginlik sezdim. Özel bir nedeni var mı?

Nancy – O hem yönetmenle hem yazarla yatmayı başardı.

Michael – Helal olsun…

Nancy – Ama başrolü ben kaptım, ona yer göstericilik kaldı.

Michael – Gururuna dokunmuştur, anlayabiliyorum.

Nancy – Yine de bahşişleri o topluyor.

Michael – "Hem yönetmenle hem yazarla" dedin ya… Aynı anda mı, ayrı ayrı mı?

Nancy cevap vermemeyi tercih eder.

Nancy – Bu Edmonde Keskin denen eleştirmen gerçekten çok mu acımasız?

Michael – Tiyatrocular ona ne der biliyor musun?

Nancy – Hayır?

Michael – Biz ona Keskin Edmonde değil, Kasap Edmonde deriz. Kalemini eline aldı mı kimseyi sağ bırakmaz!

Nancy bir süre düşünür.

Nancy – Bir de hızlıca baştan geçelim mi?

Michael – Olur.

Nancy aynı sahneyi bu kez son derece hızlı, hiçbir vurgu yapmadan ve yerinden kıpırdamadan söyler.

Nancy – Pencereden ne görüyorsun, Dimitri?

Michael – Artık hiçbir şey göremiyorum, Nataşa. Güneş tepenin ardında kayboldu. Ama bu zifiri karanlıkta bizi rahat bırakmayacak hayaletlerin dolaştığını hissediyorum.

Nancy – Saat kaç oldu acaba?

Michael – Bilmiyorum… Saatim bu sabah durmuş.

Nancy – Tanrı korusun, kötüye işaret olmasın.

Michael – Batıl inançlara kapılma, Nataşa. Herhâlde pili bitmiştir. *(Durur.)* Yok, bu repliğe bir türlü alışamadım.

Tiyatro müdürü Josiane, eleştirmen Edmonde Keskin'le birlikte gelir.

Josiane – Yazar sizinle değil mi? On beş dakikadır her yerde onu arıyorum.

Nancy – Üzgünüz, görmedik.

Josiane – Sahne ve Ekran'ın ünlü eleştirmeni Edmonde Keskin'i tanıyorsunuzdur?

Michael – Hanımefendinin keskin eleştirilerini kim bilmez ki?

Edmonde hapşırır.

Edmonde – Burası tozdan geçilmiyor! Hiç süpürmeyi düşünmediniz mi?

Josiane – Toza alerjiniz varsa tiyatro eleştirmeni olmak kolay değil tabii.

Edmonde – Hele çağdaş tiyatro eleştirmeni! İşin tuhafı, klasik yazarlar bugünün yazarlarından çok daha az naftalin kokuyor. Shakespeare'i düşünün. Hâlâ capcanlı! Acaba beş yüz yıl sonra Marcel Perde'nin oyunları da sahnelenecek mi?

Josiane – Bayan Keskin, oyundan önce yazarla bir söyleşi yapmak istiyordu.

Michael *(eleştirmene)* – Michael Delamare. Oyunda Dimitri'yi canlandırıyorum.

Edmonde – Memnun oldum, Bay Delamare. Sizi yalnızca o korkunç televizyon dizisinden tanıyorum. Adı neydi? "Reçel ve Sinekler" mi?

Michael – "Bal ve Arılar."

Edmonde – Televizyonda daha uzun görünüyordunuz.

Michael – Bu da oyundaki partnerim, Nataşa'yı canlandırıyor.

Nancy – Nancy Simpson. Sizinle tanışmak onur, Bayan Keskin.

Edmonde – Yüzünüz tanıdık geliyor ama çıkaramadım.

Nancy – Ne tuhaf… Ben de unutulmaz olduğumu sanıyordum.

Edmonde – Sizi galiba televizyonda görmüştüm. Çizgi filmde mi acaba?

Nancy – Bir reklamda görmüş olabilirsiniz.

Edmonde – Tabii ya! Tuvalet kâğıdı reklamı!

Nancy – Sanat hayatımı böylesine dikkatle izlemiş olmanıza çok sevindim.

Edmonde – Demek tuvalet kâğıdını bırakıp çağdaş tiyatro metinlerine geçtiniz. Aslında bazılarını o kâğıda basmak daha yararlı olurdu.

Nancy – Yeni, daha heyecan verici zorluklarla karşılaşmak istedim.

Edmonde – Etkilendim doğrusu. Çöle kum pazarlamaya giden bir satış müdürü gibi konuşuyorsunuz.

Nancy – Gerçek sanatçı risk almalı. Kendini sürekli sorgulamalı. Bu oyunda çağdaş tiyatroya hizmet ettiğimi, kapitalist toplumun televizyonla aptallaştırdığı emekçi kitleleri aydınlattığımı hissediyorum.

Edmonde – Neden olmasın? Artık herkes tiyatro yapıyor. Emekli futbolcular bile.

Josiane – Emekli bir tiyatrocunun profesyonel futbolcu olması ise daha zor tabii.

Edmonde – Üstelik bize ahlak dersi veriyorlar! Yıllarca yabancı kulüplerde servet kazan, sonra banka ve sigorta reklamlarından para topla, ardından da kapitalizmin kötülüklerini anlatan oyunlarda oyna!

Josiane – Yaşlılık da bir tür batış… Che Guevara bugün yaşasa belki tıraş losyonu reklamında oynardı.

Edmonde – Dibe vurdunuz, sevgili Josiane.

Josiane – Efendim?

Edmonde – Yani meselenin dibine indiniz. İnsanlığın asıl trajedisi şu: İnsanlar çok uzun yaşıyor. Tıp da her sene birkaç ay daha ekliyor. Otuzdan sonra insan ya kendini tekrarlar ya da kendi karikatürüne dönüşür. Gerçek sanatçı otuzuna varmadan ölmeli bence. Diğerlerini hiç saymıyorum…

Christelle felaket haberi getirir gibi koşarak gelir.

Christelle – Korkunç bir şey oldu, müdür hanım! Tam bir felaket!

Edmonde – Bu genç kız ise harika oyuncu. Büyük bir geleceği var. Hangi oyunda oynuyor?

Josiane – Yer gösterici, Edmonde. O da oyuncu olmak istiyordu ama seçmeleri geçemedi. Neyin var kızım? Çekinmeden anlat.

Christelle – Marcel Perde!

Josiane – Yazar mı? Ne olmuş ona?

Christelle – Buldum onu.

Josiane – Nihayet!

Christelle – Tuvalete kilitlenmiş.

Michael – Heyecandandır. Ben de prömiyerden önce sık sık kusarım.

Edmonde – Şimdiye dek oynadığınız oyunlara bakılırsa şaşırmadım.

Christelle – Anlamıyorsunuz… Bay Perde ölmüş!

Josiane – Ölmüş derken tam olarak neyi kastediyorsun?

Christelle – Tuvalette asılı buldum onu.

Josiane – Perde mi? Asılmış mı? Zaten perdeler asılır ama bu kadarı da fazla!

Christelle – Sifonun ipine asılmış, müdür hanım! Korkunç bir manzara!

Edmonde – Bir tiyatroda yer gösteriyorsunuz. Korkunç manzaralara alışkın olmalısınız.

Josiane – Tuvalette asılı yazarlar mı gördü daha önce?

Edmonde – Hayır, korkunç oyunlar!

Josiane – Haa, tabii.

Edmonde – Oyununun ilk gösteriminden dakikalar önce intihar eden bir yazar! Ne ihtişamlı bir final! İşte gerçek sanatçı!

Christelle – Ama intihar olduğundan emin değilim.

Edmonde – Sizce ne? Ev kazası mı?

Christelle – Ellerini arkasından koli bandıyla bağlamışlar.

Josiane – Koli bandı mı? Adam ölmeden önce taşınıyor muydu?

Edmonde – Yazarların hayatı zaten sürekli bir taşınma hâlidir. Çoğu ev sahibinden kaçar.

Christelle – Ellerini bağlamışlar diyorum!

Josiane – Haa… Bu durumu değiştirir.

Edmonde – Cinayet olabilir mi yani? Şahane! Eski ucuz polisiye melodramlardaki gibi…

Michael – Cinayet mi? Bu korkunç!

Nancy – Katil hâlâ aramızda olabilir! Polise haber vermeliyiz.

Josiane – Ben ararım.

Michael *(telefonunu uzatarak)* – Akıllı telefonumu alın. Sizin cep telefonunuz olmadığını biliyorum.

Edmonde *(Josiane'e)* – Odadaki o eski çevirmeli telefonu kullansanız daha iyi. Cinayet ihbarına daha tiyatral bir hava katar.

Josiane – Haklısınız.

Josiane ve Christelle çıkar. Gonzague gelir.

Gonzague – Aa, Bayan Keskin! Umarım bizi öldürmeye gelmediniz.

Edmonde – Yazarımız konusunda biri benden önce davranmış, sevgili Gonzague.

Gonzague – Neler diyorsunuz? Yüzünüz de allak bullak. Ne oluyor? Perde açılmak üzere!

Michael – Yer gösterici biraz önce Marcel Perde'yi tuvalette asılı bulmuş.

Gonzague – Şaka mı bu?

Nancy – Keşke öyle olsa.

Gonzague – Demek tuvaletin saatlerdir dolu olmasının nedeni bu! Ben de girmek istiyordum… Marcel intihar mı etmiş?

Edmonde – Galiba öldürülmüş.

Nancy – İş kazası ihtimali de henüz tamamen elenmedi.

Michael *(kuşkuyla)* – Elleri arkasından bantlı, sifon ipine asılmış biri için mi?

Gonzague – Koli bandım nereye kayboldu diye merak ediyordum… Aman Tanrım! Gösteriyi iptal etmeliyiz.

Nancy – Oynamayacak mıyız?

Gonzague – Yazarı daha tuvalette sifon ipine asılı sallanırken o oyunu nasıl sahneleriz?

Michael – Ya da biri onu asmışken…

Edmonde – Hayır, iptal edemezsiniz! Eleştiriyi önceden yazmıştım.

Gonzague – Boşuna yazmışsınız demek ki.

Edmonde – Bana da ders olsun; bir kere işimi ciddiye aldım.

Gonzague – Bari iyi bir eleştiri olsun.

Edmonde – Merak etmeyin. Müdürümüzün güçlü tanıdıkları bana Kültür ve Sanat Onur Nişanı ayarlayacak. Onun tiyatrosunu yerden yere vuracak değilim.

Gonzague – Sizin bizzat gelmenize de şaşırmıştım. Eleştirmenlerin eleştirisini yazdıkları oyunları seyretmedikleri herkesin malumu.

Edmonde – Bir daha gelmem! Hayatımda ilk kez övgü yazdım, şimdi yayımlayamıyorum.

Michael – Merak etmeyin, Bayan Keskin. Sahneye konmamış bir oyun hakkında eleştiri yazsanız kimsenin fark edeceğini sanmam.

Nancy – Üstelik iyi eleştiriyse kimse şikâyet etmez.

Gonzague – Zaten tiyatroya giden kaldı mı?

Edmonde – Sahne ve Ekran okurları hiç gitmez. Tiyatroyu ancak televizyondan seyrediyorlar.

Gonzague – Reklam arasında onlar da sifon ipiyle kendilerini assın o zaman!

Edmonde – Sevgili Gonzague, tiyatroda "ip" kelimesini kullanmanın uğursuzluk getirdiğine inanıldığını biliyor musunuz? Bir de sahnede ıslık çalınmaz.

Gonzague – Eskiden bilmezdim ama şimdi bir tahminim var.

Edmonde – Çeşitli rivayetler var. Eskinin gezgin oyuncuları sık sık aç kalırmış.

Gonzague – Bugün de pek değişen bir şey yok.

Edmonde – Açlıktan komşunun tavuğunu çaldıkları olurmuş.

Gonzague – Günümüzde de birçok oyuncuyu tavuklar besliyor. Yani reklamda tavuk kostümü giyenler…

Edmonde – Böylece sahne tahtalarına basan sanatçıların yolu bazen darağacının tahtalarına çıkarmış. Boyunlarında bir ip… Bu batıl inancın bir başka açıklaması da…

Christelle geri gelir.

Christelle – Seyirciler gelmiş! Ne yapacağız?

Michael – Sanki hiçbir şey olmamış gibi oynayamayız! Bir insan öldü!

Gonzague – Belki perde açılmadan önce onu anabiliriz. Bir iki dakikalık konuşma uydururum.

Edmonde – Yakın dostunuz muydu?

Gonzague – "Uydururum" dedim.

Edmonde – O zaman ben de ölüm ilanını yazayım. Görmediğim prömiyere yazdığım övgüyle birlikte yayımlarım.

Gonzague, Edmonde ve Christelle çıkar.

Nancy – Bu gece sahnede ilk kez başrol oynayacaktım… Tiyatro kariyerime ne güzel başladım!

Michael – İyi tarafından bak. Bu berbat oyunda oynamak zorunda kalmayacağız. Kirayı ödemek zorunda olmasam neredeyse sevinirdim.

Nancy – En kötüsü de yönetmenle boşuna yatmış olmam.

Michael – Yatakta da mı kötüydü?

Nancy – Bilemiyorum. O bitirmeden ben uyumuşum. Neyse, burada dikilmeyelim.

Michael – Kulisimize dönüp ne olacağını bekleyelim.

Çıkmaya hazırlanırlar.

Nancy – Peki yazar nasıldı, yatakta?

Michael – Olağanüstü…

Nancy – Yer gösterici öyle demedi.

Michael – Belki nasıl yaklaşacağını bilememiştir.

Nancy – Yer gösterici kalmasının nedeni de bu herhâlde.

Nancy ve Michael çıkar. Tiyatro müdürü Josiane ve Christelle gelir.

Josiane – İndirmedin değil mi onu?

Christelle – Telefonu mu?

Josiane – Asılı adamı! Polis gelmeden hiçbir şeye dokunulmaz. Televizyondaki bütün polis dizilerinde öyle diyorlar.

Christelle – Olduğu gibi bıraktım. Ama biri tuvalete gitmek isterse…

Josiane – Tutsun kendini! Olmazsa yan sinemanın tuvaletine gitsin. Edmonde nerede?

Christelle – Oyuncular üstlerini değiştirirken soyunma odalarına göz attığını gördüm.

Komiser Ramirez ile yardımcısı Sanchez gelir. İki rolü de kadın ya da erkek oyuncular oynayabilir.

Josiane – Siz de kimsiniz? Arka kapıdan mı girdiniz?

Christelle *(kendi kendine)* – Başrolü kapmak için ben de yönetmenin otel odasına arka kapıdan mı girmeliydim acaba?

Ramirez – Merak etmeyin, biz de gösteri dünyasından sayılırız. Her gün bir sürü rol keseriz. *(Kimliğini gösterir.)* Komiser Ramirez. Bu da yardımcım Sanchez.

Josiane – Çok özür dilerim, komiserim. Sizi yolunu şaşırmış seyirci sandım. Yan tarafta yetişkin filmleri gösteren bir sinema var. Kapıları sık sık karıştırıyorlar. Doğrusunu isterseniz seyircimizin önemli bir bölümünü onlar oluşturuyor. *(Elini uzatır.)* Josiane Lefour, bu tiyatronun müdürüyüm.

Ramirez *(elini sıkarken)* – Ne kadar kararlı bir hanım olduğunuz el sıkışınızdan belli, Bayan Lefour.

Josiane – Yanlış anladığım için kusura bakmayın.

Ramirez çevresine göz gezdirir.

Ramirez – Demek suç mahalli bu tiyatro… Sanchez, hiç tiyatroya gittiniz mi?

Sanchez – Tiyatro mu? Şarkılı, danslı gösteriler falan mı?

Ramirez – Hayır, oğlum! Gerçek tiyatro! Shakespeare! Molière! Martinez! Büyük ustalar!

Josiane – Hiçbir şeye dokunmadık komiserim. Ceset tuvalette. Buyurun…

Ramirez – Gidip bir bakın, Sanchez. Kurban ellerini arkadan bağlayıp sifon ipine asmadan önce sifonu çekmiş mi, onu da kontrol edin.

Sanchez – Çekmemişse, komiserim?

Ramirez – O zaman dışkı örneğini laboratuvara gönderin! *(Josiane'e.)* Her şeyi öğretmek gerekiyor.

Josiane – Yer gösterici size yolu gösterir.

Ramirez – Bahşiş vermeyi unutmayın, Sanchez!

Sanchez – Üzerimde bozuk para var mı, bilmiyorum.

Christelle – Buyurun, buradan.

Christelle çıkar; Sanchez arkasından gider. Ramirez güler.

Ramirez – Bizim Sanchez meslekte yeni. Biraz takılmadan olmaz. Kötü niyetimiz yok.

Josiane – Bu dramın bütün oyuncularını sorgulamak istersiniz herhâlde.

Ramirez – Dram mı? Ben komediyi tercih ederim. Bütün hafta ceset görüyorum; cumartesi akşamı karımla dışarı çıktığımda da sahnede ceset görmek istemem.

Josiane – Cinayetten söz ediyordum, komiserim.

Ramirez – Tabii tabii.

Josiane – Eğer gerçekten cinayetse…

Ramirez – Hım… Siz öldürmediniz ya onu, Josiane?

Josiane – Ben mi, komiserim?

Ramirez – Bazı isimler vardır, duyunca insan şüphelenir. Mesela Josiane. Bizim dosyalarda çok çıkar.

Josiane – Benim adım mı?

Ramirez – Meslek hayatımda kaç Josiane yakaladım bir bilseniz… Seri katil, teşhirci, dolandırıcı…

Josiane – Gerçekten mi?

Ramirez – Josiane'ler genellikle narsist ve biraz da sapkındır. Mesleki tecrübem konuşuyor.

Josiane – Adli sicilim tertemizdir, komiserim. Ben de öyleyim.

Ramirez – Şaka yapıyorum, Josiane!

Josiane – Beni korkuttunuz.

Ramirez – Sanchez sizi telefon rehberiyle dövmeye başlayınca o kadar rahat konuşamazsınız. Hiç kalın bir telefon rehberi yediniz mi kafanıza?

Josiane – Poliste böyle yöntemler kalmadı sanıyordum.

Ramirez – Ben daha çok psikolojik yöntemleri tercih ederim. Ama her meslekte eski usulü seven çıkar. Genç memurlar arasında bile. Yeniler bazen herkesten daha hevesli olur!

Josiane – Ama yemin ederim ki…

Ramirez – Şakaydı, Josiane! Tiyatro müdürü olacaksınız, hiç mizah duygunuz yok. Sizin işinizde çok önemli. Bizimkinde de elbette…

Josiane – Kusura bakmayın, üst üste gelen olaylar beni sarstı.

Ramirez – Peki eleştirmen hanımdan emin misiniz? Onun parmağı olabilir.

Josiane – Niye böyle bir şey yapsın?

Ramirez – Eleştirmenler zaten yazarları öldürmez mi? Kalemleriyle tabii! *(Josiane irkilir.)* Yine kandırdım sizi! Hani nerede şu komikler?

Josiane – Komikler mi?

Ramirez – Oyuncular!

Josiane – Hemen gönderiyorum. Kahve veya sert bir içecek ister misiniz?

Ramirez – Biraz kokain varsa daha iyi olur. Eskiden ahlak masasında çalışıyordum, o zamandan alışkanlık kaldı. Bırakmaya uğraşıyorum ama bilirsiniz…

Josiane *(gülümseyerek)* – Bu sefer yutmadım, komiserim.

Ramirez – Efendim?

Josiane – Şaka yapıyorsunuz, değil mi?

Ramirez *(çok ciddi)* – Şaka yapıyor gibi mi görünüyorum, Josiane?

Josiane – Bir sorayım ama söz veremem…

Josiane çıkar. Ramirez kahkaha atar.

Ramirez – Ah, Josiane…

Yalnız kalan Ramirez sahnenin önüne gelir, teatral pozlar verir.

Ramirez *(deklamasyonla)* – Olmak ya da olmamak…

Michael arkasından girer.

Michael – Oyunu biliyor musunuz komiserim?

Ramirez şaşırıp biraz utanarak döner.

Ramirez – Kim bilmez?

Michael – Marcel Perde büyük bir yazardı. Ölümü hepimizi öksüz bıraktı.

Ramirez – Marcel mi?

Michael – Bu akşam oynayacağımız eserin yazarı. Hani tuvalette sifon ipine asılı bulunan.

Ramirez – Haa, o Marcel…

Michael – Bu olayı araştırmak için geldiniz, değil mi?

Ramirez – Bunu bir an önce çözmek benim namus borcum, dostum. Komiser Ramirez tiyatronun dostu, suçluların düşmanıdır! Demek oyuncusunuz?

Michael – Evet, komiserim.

Ramirez – Tiyatro asıl mesleğiniz mi, yoksa yanında gerçek bir işiniz de var mı?

Michael – Tiyatro her şeyden önce bir tutku, biliyorsunuz.

Ramirez – Lisede ben de tiyatro yapmıştım. Mesleğimde çok işime yarıyor. Ama amatörüm tabii.

Michael – Estağfurullah. Sahnede çok güçlü bir duruşunuz var.

Ramirez – Gerçekten mi?

Michael – Kesinlikle. Büyük bir komedi yeteneğiniz de var.

Ramirez – Bunu profesyonel bir oyuncudan duymak çok hoş.

Michael – Üstelik diksiyonunuz kusursuz.

Ramirez – Ah, diksiyon! Çok önemlidir. *(Kelimeleri abartılı biçimde söyleyerek.)* Şu köşe yaz köşesi, şu köşe kış köşesi, ortadaki su şişesi!

Michael – Bir berber bir berbere, "Gel beraber bir berber dükkânı açalım" demiş.

Ramirez – Dal sarkar, kartal kalkar; kartal kalkar, dal sarkar.

Michael – Şemsi Paşa Pasajı'nda sesi büzüşesiceler! Şu karşıdaki kara kuru kavak, karakavakta karakarga…

Etkilenen Ramirez devam edecek gibi olur, sonra vazgeçer.

Ramirez – Neyse, konumuza dönelim… Ad, soyad, medeni hâl, meslek?

Michael – Michael Delamare. Bekâr. Oyuncu.

Ramirez – Bay Delamare, kurban hakkında ne söyleyebilirsiniz? Oyun yazarıymış, doğru mu?

Michael – Çok büyük bir yazardı, komiserim.

Ramirez – Yazar arkadaşları gibi biraz çalkantılı bir hayatı var mıydı?

Michael – Bildiğim kadarıyla hayır.

Ramirez – Bağımlılık? Eroin, kokain, başka bir şey?

Michael – Sanmıyorum.

Ramirez – Sevgilileri? Aldatılmış, intikam isteyen bir kadın?

Michael – Marcel Perde'nin kadın peşinde koşmadığından eminim.

Ramirez – Ne malum canının bu işlere düşmediği?

Michael – Böyle şeylere ilgi duymadığını söylemedim. Yalnızca kadınların peşinden koşmadığını söyledim.

Ramirez – Lafı dolandırmayın. Siz de ona mum mu tutuyordunuz?

Michael – Bir bakıma öyle sayılır…

Ramirez – Kurbanı en son nerede, ne zaman gördünüz?

Michael – Oyunun ilk okuma provasındaydı sanırım… Paris'te bir otelde. 214 numaralı oda. Bir ay kadar önce, gece iki suları.

Ramirez – Demek Bay Perde'yi canlı gören son kişi değilsiniz.

Michael – Ama iç çamaşırıyla gören son kişi olabilirim.

Ramirez – Son bir soru, Bay Delamare. Lütfen bu kez dolambaçsız cevap verin.

Michael – Dinliyorum.

Ramirez – Marcel Perde'nin iyi bir hayat sigortası var mıydı?

Michael – Bilmiyorum. Cinayetin nedeni bu olabilir mi?

Ramirez – Nereden çıkardınız? Ben ufak bir miras aldım da… Ev mi satın alsam, bankaya mı yatırsam, karar veremiyorum. Siz ne dersiniz?

Michael – Uzun vadede gayrimenkul daha güvenli bence.

Ramirez – Özellikle mezarlık arsası! Galiba aile mezarlığından yer alacağım. Yardımınız için sağ olun. Şimdilik bu kadar. Partnerinizi bana gönderir misiniz?

Michael – Hemen önce kendime gönderirim… Pardon, size göndereyim.

Ramirez – Diksiyonunuzu hâlâ çalışmanız gerek. "Bir berber bir berbere" deyip diliniz dolaşmasın!

Michael *(sözünü keser)* – Şu köşe yaz köşesi, şu köşe kış köşesi…

Ramirez *(keser)* – Tamam, tamam, şakası bitti!

Michael çıkar. Sanchez geri gelir.

Sanchez – Asılı adamı indirdim, komiserim.

Ramirez – Olay yeri inceleme gelmeden mi?

Sanchez – Mesleki açıdan doğru değil biliyorum ama artık tuvaleti kullanabiliriz.

Ramirez – Haklısınız. İnsan intihar edecek başka yer bulamaz mı? Cesedi ne yaptınız?

Sanchez – Kulislerde kostümlerin arasına, bir askıya astım. Elleri arkasında bağlı olsa da intihar ihtimali üzerinde mi duruyorsunuz?

Ramirez – Bir zamanlar elleri kalorifere kelepçeli bir akrobat tanıdım. Ayak parmaklarıyla kendi boğazını sıkarak intihar etmişti. Hem de benim odamda.

Sanchez – Polis şiddeti süsü vermek için herhâlde.

Ramirez – Görünüşe aldanmayın, Sanchez. Mesleğin birinci kuralı budur. Her akrobatın içinden polisi karalamaya çalışan bir eylemci çıkabilir.

Sanchez – Haklısınız, komiserim.

Ramirez – Evet, sonuçlarınız nedir?

Sanchez – Sizinle aynı fikirdeyim. Herkes bizden nefret ediyor, oysa vatandaşlarımız için her gün canımızı tehlikeye atıyoruz…

Ramirez – Ceset hakkındaki sonuçlarınızı soruyorum, Sanchez!

Sanchez – Asılarak ölmüş gibi görünüyor. Yani kendini asmadan önce hayattaymış.

Ramirez – Ya da biri onu asmış olabilir, Sanchez. Peşin hüküm vermeyin.

Sanchez – Kurban direnmemiş gibi. Ama ellerini bağlayan koli bandı çok iyi direnmiş. Marka neyse büroda da ondan kullanalım.

Ramirez – Laboratuvara örnek gönderin, markayı bulurlar. Sağlam koli bandı artık kolay bulunmuyor.

Sanchez – Önemli olabilecek bir ayrıntı daha var: Asıldığı ip maviymiş.

Ramirez – Mavi ip mi? Demek katilin zevki var. Kayınvalidem olsa pembe dantel seçerdi. Başka?

Sanchez – Evet. Pantolonu dizlerine kadar inmiş. Tuhaf değil mi?

Ramirez – Siz tuvalete girdiğinizde pantolonunuzu indirmez misiniz?

Sanchez – İndiririm ama intihar etmek için girersem indirmem.

Ramirez ona merakla bakar.

Ramirez – Kaç kere denediniz de başarısız oldunuz, Sanchez?

Sanchez – Neyi komiserim?

Ramirez – Özel sorunlarınız varsa benimle konuşabilirsiniz. Amirinizim ama aynı zamanda dostunuz, hatta babanız sayılırım.

Sanchez – Yok, şunu demek istedim: İntihar etmek için tuvalete girsem pantolonumu çıkarmam.

Ramirez – İçim rahatladı.

Sanchez – Hem intihar edecek olsam meslektaşlar gibi beylik tabancamı kullanırım. Daha erkekçe, değil mi? Asılmak biraz kadın işi gibi…

Nancy gelir.

Ramirez – Gidin başka yerde asılın, Sanchez. Hanımefendiyle ilgileneceğim. Az önce sorguladığım Delamare'nin ifadesini alın. Ama dikkat edin, gözüm tutmadı o adamı. Sakın arkanızı dönmeyin.

Sanchez çıkar.

Ramirez – Şimdi ikimiz kaldık, Nancy. Size Nancy diyebilir miyim?

Nancy – Elbette komiserim.

Ramirez – Önce adınızla ilgili küçük bir şey. Nancy… Fransa'da aynı adla bir şehir olduğunu biliyor musunuz?

Nancy – Bir şehir mi?

Ramirez – Evet, Nancy! Ben de oralıyım. Belki ortak noktamız olur diye düşündüm.

Nancy – Siz mi? Komiser Ramirez, Nancy'de mi doğdunuz?

Ramirez – Aksanım kayboldu, biliyorum. On sekizimde askere yazılıp şehri terk ettim. O sırada izimi kaybettirmek için soyadımı Ramirez yaptım. Asıl adım Roberta Zimmerman. Neyse, uzun hikâye. Sizin?

Nancy – Benim ailem İngiliz, komiserim. Hepsi bu.

Ramirez – Nancy Simpson… Tabii, İngilizce isim. Hani Johnny Hallyday'ninki gibi.

Nancy – İngiltere'de Nancy çok yaygın bir kadın adıdır.

Ramirez – Garip. Oysa İngiltere'de Nancy diye bir şehir bile yok. Neyse… Kurbanı şahsen tanır mıydınız?

Nancy – Bir iki kez karşılaştım.

Ramirez – Belki Paris'te bir otelin 214 numaralı odasında?

Nancy – Öyle sıradan otellere gitmem ben, komiserim. Beni ne sanıyorsunuz?

Ramirez – Hadi canım! Gösteri dünyasında başrol uğruna kimlerin neler yaptığını bilmez misiniz?

Nancy – Sıradan otellere gitmem dedim. Beş yıldızlıları kastetmedim.

Ramirez – Yani Bay Perde'yle hiç ilişkiniz olmadığını söylüyorsunuz.

Nancy – Komiserim, onun bütçesini aşardım. Tiyatrodan önce televizyon yıldızıydım ben.

Ramirez – Tuvalet kâğıdı reklamınıza bayılırdım! *(Kalem çıkarır.)* Bir imza alabilir miyim? Annem için. Reklamınızı televizyonda her çıktığında seyreder.

Nancy – Memnuniyetle.

Sanchez yeniden telaşla içeri girer.

Ramirez – Evet, Sanchez?

Sanchez – Rahatsız ediyorum ama önemli bir şey buldum.

Sanchez komiserin eline bir tuvalet kâğıdı rulosu tutuşturur.

Ramirez – Bu da ne?

Sanchez – Tuvaletteki kâğıt. Yazarın asılı bulunduğu yerde duruyordu.

Ramirez – Bununla ne yapayım, Sanchez? Görmüyor musunuz, görüşmedeyim!

Sanchez – Marcel Perde'nin ağzına bir topak tuvalet kâğıdı tıkılmış. Bağırmasını önlemek için herhâlde.

Ramirez – Ee?

Sanchez – O kâğıt, hanımefendinin birkaç yıl önce reklamını yaptığı markadan.

Nancy – Birkaç yıl önce! On yıl değil. O zamanlar çocuktum neredeyse.

Ramirez – Bundan ne sonuç çıkarıyorsunuz?

Sanchez – Hiçbir sonuç. Ama ayrıntıları atlamayın demiştiniz. Belki önemli olur diye…

Ramirez – Önemli tabii, Sanchez. Sağ olun, çıkabilirsiniz.

Sanchez çıkar.

Nancy – Bu markanın tiyatronun tuvaletinde bulunması çok doğal. Oyunumuzun resmî sponsoru zaten o firma.

Ramirez – Çağdaş tiyatroya ne cömertçe destek!

Nancy – Biz de teşekkür olarak ürünlerini her yerde sergiliyoruz. Yazarın oyunu basan Perde Arkası Yayınları'nın kitapları gibi. Prömiyerden sonra Marcel imza günü yapacaktı.

Ramirez – Harika! O zaman bu rulonun üzerine imzanızı atar mısınız? Anneme yılbaşı hediyesi yaparım. Daha iyisini bulamam.

Nancy rulonun üzerine imzasını atar.

Nancy – Buyurun, komiserim.

Ramirez – Bin teşekkür. Sizi daha fazla sorularımla yormayayım.

Nancy – Teşekkür ederim.

Ramirez – Gösteri iptal edildiğine göre soyunma odanıza gidip kıyafet değiştirmek istersiniz. Size eşlik edebilir miyim?

Nancy – Zevkle, komiserim.

Ramirez – Bu arada binayı da incelerim.

Nancy – Rehberiniz olmaya hazırım. Nereden başlayalım?

Ramirez – Tuvaletten mesela. Artık boşalmıştır.

Nancy – Buyurun peşimden.

Çıkarlar. Sanchez gelir; telaş içindeki Christelle'le karşılaşır.

Christelle – Felaket! Seyirciler geldi! Gösteri iptal olursa onlara ne diyeceğiz? İsyan çıkar!

Sanchez – Dağıtmak için çevik kuvvet çağıralım mı?

Christelle – O kadarına gerek yok sanırım. Komiseri gördünüz mü?

Sanchez – Ben de onu arıyorum.

Christelle – Seyircileri sorgulamak istiyordu. Yan taraftalar.

Sanchez – Hepsi mi?

Christelle – İçeri alayım mı?

Sanchez – Alın, ben ilgilenirim.

Christelle – Buyurun, şöyle.

Kevin ve Wendy gelir; oldukça sıradan, gündelik giyimli bir çifttir.

Sanchez – Sadece iki kişi mi var?

Christelle – Devlet destekli tiyatro burası. Seyirci nesli tükenmekte olan bir tür.

Sanchez – Çift gibi görünüyorlar. Karakolda kafese koyup kapalı ortamda ürüyorlar mı diye bakalım mı?

Christelle – İki kişi daha var. Önce bilet parası vermiş olanları sorgulamak istersiniz diye düşündüm. En şüpheli onlar, değil mi?

Sanchez – Neden?

Christelle – Böyle bir oyuna kendi cebinden para veren normal biri olur mu?

Sanchez – Adı neydi oyunun?

Christelle – Geceden Hemen Önceki Gün.

Sanchez – Pazarlaması da zor bir isim.

Christelle – Size bırakıyorum.

Christelle çıkar. Sanchez seyircileri tepeden tırnağa süzer.

Sanchez – Çağdaş tiyatroyla ilgilendiğinizi mi söyleyeceksiniz şimdi?

Kevin – Hayır, niye?

Sanchez – Nasıl hayır? Geceden Hemen Önceki Gün'ü izlemeye gelmediniz mi?

Wendy – Alakası yok! Yan sinemada "Üç Kere Öten Popo" diye bir film vardı, ona geldik.

Kevin – Yanlış kapıya girdik galiba, Wendy.

Wendy – Burada ne oynuyor peki?

Kevin – Komedi mi?

Wendy – Kafa yoran sanat filmi gibi oyunlarla hiç işimiz olmaz da.

Sanchez – Sizin filmde neyin üç kere öttüğünü bilmem ama burada bu akşam perde bir kez bile açılmayacak. Cinayet yüzünden gösteri iptal.

Kevin – Ama biz de şimdi filmin başını kaçırdık!

Wendy – Hiçbir şey anlamayacağız.

Sanchez – Hadi gidin, sinirimi bozmayın. Bu kez doğru kapıyı bulmanız için sizi çıkışa götüreyim.

Wendy – Çıkmadan tuvaleti kullanabilir miyim?

Sanchez – İsterseniz. Ama tavsiye etmem. Son kullanan oradan sağ çıkamadı.

Kevin ve Wendy, Sanchez'in eşliğinde çıkar. Josiane ve Gonzague gelir.

Josiane – İçime doğmuştu bu oyunun kötü gideceği… Sebebini bilmeden hissetmiştim.

Gonzague – Bir kere de çağdaş bir metin sahneleyelim dedik. Sonucu gördünüz!

Josiane – Haklısınız. Yalnız ölmüş yazarların oyunlarını oynamalıyız.

Gonzague – Hiç değilse perde açılmadan beş dakika önce ölüp kalmazlar.

Josiane – Öte yandan iyi tarafından bakarsak olayın bize tanıtım katkısı olabilir.

Gonzague – Gösterinin iptalinin mi?

Josiane – Yazarın ölümünün! Oyun sosyal medyada patlar. Yoksa kabul edin…

Gonzague – Neyi?

Josiane – Birkaç provayı seyrettim. Oyun sıkıcı değil mi? Bir de hâlâ anlayamadım, dram mı komedi mi?

Gonzague *(düşünür)* – Yazarın ölümü konusunda haklısınız… Cinayetse daha da sansasyonel. Biletler kapışılır.

Josiane – Tabii yazarı pantolonu dizlerinde, ağzında tuvalet kâğıdıyla bulduğumuzu duyurmayız. Pek şık değil.

Gonzague – Edmonde'ye Sahne ve Ekran için bununla ilgili bir haber yazdırsak? Kabul eder mi?

Josiane – Bana hayır diyemez. Gelecek ay bağlantılarım sayesinde Kültür ve Sanat Onur Nişanı alacak.

Gonzague – Edmonde mi? Hayatında, seyretmediği gösterileri yerin dibine batıran yazılardan başka bir şey yazmadı. Dergiye kapak olmamızı da sağlar mı dersiniz?

Josiane – O kadarını borçlu bana.

Çıkarlar. Ramirez ve Sanchez döner.

Ramirez – Ne âlemde soruşturma, Sanchez?

Sanchez – Yerimizde sayıyoruz, komiserim. Bilet parası ödeyen iki seyirciyi sorguladım, yanlış kapıdan girmişler. Yan taraftaki sinemada bir sanat filmi izlemeye gelmişler!

Ramirez – Peki, davetlilere de bakarız. Başka?

Sanchez – Tiyatro müdürünü de sorguladım. Garip kadın. Telefonu yok ama cinayetle bağlantısı olabilir.

Ramirez – Telefonu yoksa nasıl bağlantı kuracak, Sanchez?

Sanchez – Telefon bağlantısı değil, suç bağlantısı, komiserim!

Ramirez – Hımm…

Sanchez – Bütün tiyatrolar iflasın eşiğinde. Ölü yazar daha ucuza geliyor.

Ramirez – Neyden ucuza?

Sanchez – Yaşayan yazardan!

Ramirez – Bunu bilmiyordum, Sanchez.

Sanchez – Her soruşturmadan önce şu soruyu sormamı öğrettiniz…

Ramirez – Bu işten kimin çıkarı var?

Sanchez – İşte cevap! Marcel Perde ölünce tiyatro telif ödemekten kurtuluyor.

Ramirez – Yani iyi yazar, ölü yazardır.

Sanchez – Bir müdür için yazarı prömiyere çağırıp tuvalette asmak, sonra intihar süsü vermek hayli cazip görünüyor.

Ramirez – Sizin hakkınızda pek yüksek bir fikrim yoktu, Sanchez. Yine de hafife almışım. Polislikte çok ilerlersiniz!

Sanchez – Çok teşekkür ederim, komiserim. Duygulandım.

Christelle, yanında şık giyimli, yaşlı ve kurumuş yüzlü Bayan Shakespeare'la, ceketinde bir generalinkinden fazla madalya taşıyan Bay Keder'le gelir.

Christelle – Bir dakikanızı alabilir miyim komiserim?

Ramirez – Bu iki budala da kim? Oyunda mı oynuyorlar?

Christelle – Bilet parası ödemeyen iki davetlimiz. Hani sorgulamak istiyordunuz ya…

Christelle çıkar.

Shakespeare – İyi akşamlar komiserim. Ben Bayan Shakespeare, Oyun Yazarları ve Taklitçileri Derneği'nin başkanıyım.

Ramirez – Shakespeare mi? Yoksa ünlü…

Shakespeare – Evet. Doğrudan soyundan geliyorum.

Ramirez – Tebrikler. Çağdaş tiyatro yazarları adına konuşmak için bundan iyi soyadı bulunamaz.

Shakespeare – Marcel Perde'nin yeni oyununun prömiyerine davetliydim. Eseri yazabilmesi için Geleceğin Oyunu Ödülü'nü kazandığını bilmelisiniz.

Ramirez – Oyunu yazabilmesi için mi? Ben ödülün eser yazıldıktan sonra verildiğini sanıyordum.

Shakespeare – Bu biraz özel bir sistem, komiserim.

Ramirez – Yani daha yazılmamış esere ödül veriyorsunuz! Roman ödüllerini de kitabın adını duyunca mı dağıtıyorlar?

Shakespeare – Dışarıdan bakana tuhaf gelebilir ama…

Ramirez – Yazarınız da akrabanız mıydı?

Shakespeare – Kimin akrabası?

Ramirez – Shakespeare'ın. Demek ki ailede yazmak için yazmaya gerek kalmıyor.

Shakespeare – Hiç alakası yok!

Ramirez – Peki bu Geleceğin Oyunu Ödülü nasıl kazanılıyor?

Shakespeare – Başvuru anonim yapılır. Böylece seçici kurulda adayın kendisi bulunsa bile kendi başvurusunu tanıyamaz.

Ramirez – Örnek bir tarafsızlık!

Shakespeare – Sonra aday yazmayı düşündüğü oyunun konusunu açıklar, tabii.

Ramirez – Vay canına. Bu işin epey titiz yapıldığı belli.

Shakespeare – Bazı konuların bugünün tiyatrosuna daha yakıştığını kabul ediyoruz. Tabii bunu da kendi estetik ölçütlerimize göre belirliyoruz.

Ramirez – Ne tür konular mesela?

Shakespeare – Savaş bölgesinde geçen, Parkinson hastalığına yakalanmış yetim çocukları kurtarmak için hayatlarını feda eden doktorları anlatan bir oyun… Marcel Perde, başvurusuyla gönlümüzü kazanacağını çok iyi biliyordu.

Keder – İzninizle, başkanım. Hastalığın adı Alzheimer'dı.

Shakespeare – Doğru, unutmuşum.

Ramirez – Demek ağır, insanı içinden çıkılmaz bir kedere sürükleyen konular seviyorsunuz.

Shakespeare – Daha hafif şeylere de açığız elbette: İşsiz göçmenler, yoksul mahallelerde toplu şiddet, tiyatro çalışanlarının uyuşturucu bağımlılığı… Mizaha kapalı değiliz.

Ramirez – Anladım. Her şeye gülünebilir, yeter ki kahkahayı paylaşanlar aynı kurulda olsun.

Shakespeare – Bay Keder'i tanıştırayım. Destekli Oyun Yazarları Birliği başkanı ve ödül jürimizin başkanı. Size sistemi daha iyi açıklar.

Keder – Kendimi takdim edeyim, komiserim: Jean-Alain Keder. Mahalleler Arası Dünya Tavla Şampiyonası ikincisi, çeşitli kültür ve tarım madalyalarının sahibi, ilçemizde en çok sahnelenen yazar, Destekli Oyun Yazarları Birliği başkanı. Bütün yazar dostlarım adına konuşabilirim.

Sanchez – Bir dakika, yazıyorum… "Destekli yazarlar" mı, "destekle yazanlar" mı?

Ramirez – Boş verin, Sanchez. Bu ifade soruşturmaya pek katkı yapmayacak.

Keder – Marcel Perde'nin trajik ölümünü yeni öğrendim. Bir oyun yazarını öldürmek tiyatronun kendisini öldürmektir, bunu söylemek isterim.

Ramirez – Konuya gelin, Keder. Konuya.

Keder – Kısacası Marcel Perde dev bir yazardı. Kaybı çağdaş tiyatro evreninde kocaman bir boşluk bıraktı. Ne boşluğu! Kara delik!

Ramirez – Onu tanıyor muydunuz?

Keder *(coşkuyla)* – Marcel Perde mütevazı bir orta sınıf ailesinde doğdu. Edebiyat öğrenimini tamamladıktan sonra büyük şehre geldi, tiyatro derslerine başladı. Ama asıl tutkusunun…

Ramirez – Bay Keder, sıkıldığım için söylemiyorum ama cenaze konuşmasını cenazeye saklasanız?

Keder – Sorularınıza hazırım, komiserim.

Ramirez – Oyunun konusu herhangi bir siyasi veya dinî grubun çıkarlarını ya da inançlarını incitmiş olabilir mi? Yazarın öldürülmesine yol açacak bir şey var mıydı?

Keder – Sanmam! Biz kimseyi rahatsız etmeyen ve kurumumuzu destekleyen cömert bağışçıların hoşuna gidecek oyunları daha yazılmadan ödüllendiririz. Ben de polisin büyük dostuyum, bilmenizi isterim.

Ramirez – Ama bu oyunlar bazen sahneleniyor, değil mi?

Shakespeare – Çok nadiren. Daha çok herkese açık okumalar düzenliyoruz. Bunlara da genellikle oyunları seçen jüri üyeleri geliyor.

Edmonde, Josiane'le birlikte döner.

Edmonde – Komiserim, şaşkınlıktan ağzınızı açık bırakacak bir keşif yaptım!

Ramirez – Şaşırtıcı keşif mi? Yoksa sifon deposundaki su geçirmez poşetten çıkan kokainden mi söz edeceksiniz?

Sanchez – Tuvalette kokain mi buldunuz, komiserim?

Ramirez – Olayla ilgisi yoktur diye kendime ayıracaktım. Ama muhbirlerinize dağıtmanız için birazını size de verirdim.

Sanchez – Sağ olun, komiserim.

Edmonde – Kokainden bahsetmiyorum!

Ramirez – O zaman neyden bahsediyorsunuz, yaşlı cadı?

Edmonde – Bu oyun çalıntı, komiserim!

Shakespeare – Çalıntı mı?

Edmonde – Az önce fark ettim ki on yıl önce bu rezalet oyun hakkında bir eleştiri yazmışım! Sonra da işimi iyi yapmıyorum derler.

Ramirez – Hangi oyun?

Edmonde – Geceden Hemen Önceki Gün! Bu gece oynanacak olan!

Ramirez – Şuna bakın…

Edmonde – Daha kötüsü, o zaman da Geleceğin Oyunu Ödülü'nü almış! Sahtekâr yalnızca başlığını değiştirmiş. İlk adı Günden Hemen Önceki Gece'ymiş.

Sanchez – Bu daha neşeli bir isim, değil mi komiserim? Daha umutlu.

Edmonde – İlk oyunu Marcel Perde adında biri yazmış.

Ramirez – Ama bu kurbanın adı!

Sanchez – Demek intihalciyle asıl yazarın adları aynı. Bu tesadüf, kimlik hırsızlığını kolaylaştırmış olmalı.

Keder – Zaten Shakespeare'in eserlerini başka birinin yazdığı söylenmiyor mu? Tesadüfe bakın ki onun da adı Shakespeare'miş!

Josiane – Demek tuvalette bulduğumuz yazar sahtekârdı.

Ramirez – Üstelik uyuşturucu bağımlısı ve sapık da olabilir.

Sanchez – Neden sapık, komiserim?

Ramirez – Pantolonu inmiş, elleri arkadan bantlı, ağzı tıkalı, burnu kokainle beyazlamış bir adam… Size neyi çağrıştırıyor?

Sanchez – Tabii ya! Polisliğe ilk girdiğimde bana yaptığınız hoş geldin şakasını! Bravo komiserim. Bu gizemi gösterinin son beş dakikasında ancak siz çözerdiniz!

Ramirez – Acele sonuç yok! Katil bizi yanlış yola sürüklemek için her şeyi sahnelemiş olabilir.

Sanchez – Haklısınız.

Josiane – Yine de kurbanın gerçek kimliğini bulmamız lazım. Oyun çalıntı olabilir ama ortada gerçek bir ceset var.

Edmonde – İntihalciyle asıl yazar baba oğul olabilir. Aynı adı taşıyorlar!

Josiane – Baba oğlunu mu öldürmüş yani?

Edmonde – Çok Freudcu. Gerçi genellikle oğul babasını öldürmez mi?

Josiane – Bazı babalar çocuklarını kendilerinin devamı, bazılarıysa tehlikeli bir tümör olarak görür.

Sanchez – Cinayetin nedeni ne olabilir?

Josiane – Sahtekâr, eseri sahiplenmek için gerçek yazarı öldürmüş olabilir.

Edmonde – Ya da gerçek yazar eserini çalan kişiden intikam aldı.

Ramirez – Önce tuvaletteki cesedin hangisi olduğunu anlamalıyız. Orijinal mi, kopya mı?

Josiane – Bağışlayın ama bunlar çok mantıksız değil mi?

Ramirez – Neden?

Josiane – Böyle bir oyunu çalmak ancak akıl hastasının aklına gelir.

Shakespeare – Ama Geleceğin Oyunu Ödülü'nü aldı!

Josiane – Siz de onur madalyası aldınız. Hayatınızda işe yarar bir şey yaptığınız yok.

Ramirez – Benim teorim şu: Marcel Perde ödülü aldı, oyun yazacak ilhamı bulamayınca adaşının eserini başlığını değiştirip çaldı.

Josiane – Ya da iki Marcel Perde aynı kişi. Aynı oyunla Geleceğin Oyunu Ödülü'nü iki kez almaya çalışmış.

Ramirez – Bayan Shakespeare, siz hiçbir şey fark etmediniz mi?

Shakespeare – Anlamıyorum… Bilgisayar sistemimizde hata olmalı! Bay Keder, siz de sahtekârlığı fark etmediniz mi? Okuma kurulunun başkanısınız!

Keder – Elbette başkanım ama kurul, tamamen bağımsız biçimde, henüz yazılmamış oyunları değerlendiriyor. Bu da kimi…

Shakespeare – Aptalsınız siz, Keder!

Keder – Ama başkanım…

Shakespeare – Çok üzgünüm komiserim. Oyun Yazarları ve Taklitçileri Derneği'nin bu dolandırıcılıkla hiçbir ilgisi yok. Tüzüğümüzün ilk maddesi de hiçbir şeyden sorumlu olmadığımızı söyler.

Ramirez – Elbette, hanımefendi.

Shakespeare – Hukuk servisimizle görüşmemiz lazım, Bay Keder.

Keder – Sahtekârı yakalatmak için!

Shakespeare – Hayır, geri zekâlı! Kendimizi sorumluluktan kurtarmak için!

Shakespeare çıkmak üzere hareketlenir.

Keder – Geliyorum, başkanım. *(Bir kez daha döner.)* Öldürülen yalnızca bir yazar değil, tiyatronun kendisi!

Josiane – Sizi uğurlayayım, başkanım.

Bayan Shakespeare, Josiane ve Bay Keder çıkar.

Sanchez – Hiçbir şey anlamıyorum komiserim. İki Marcel Perde aslında tek kişiyse Marcel Perde'yi kim öldürdü?

Ramirez – İşte onu bulmak için buradayız, Sanchez. Ama soruşturma ilerledikçe gizem daha da büyüyor.

Marcel Perde sahneye gelir. Yalnızca külot giymiştir; boynunda sifon ipi, ağzında bir topak tuvalet kâğıdı vardır. Elleri arkasından koli bandıyla bağlıdır.

Marcel – Mmmmmmmm!

Ramirez – Bu da kim şimdi?

Sanchez – Ne diyorsunuz beyefendi? Açık konuşun! Ne diyor bu?

Edmonde – Anlamak istiyorsanız ağzındaki tuvalet kâğıdını çıkarmanız gerekecek.

Sanchez Marcel'in ağzındaki kâğıdı çıkarır.

Marcel – Biri ellerimi çözebilir mi?

Sanchez bandı kesip ellerini serbest bırakır. Josiane geri döner ve Marcel'i görür.

Josiane – Aman Tanrım! Ama bu…

Marcel – Ben Marcel Perde'yim.

Edmonde – Olamaz! Ölüm ilanını da boşuna yazmışım!

Josiane – Yazarımız bu, komiserim! Artık bütün sorularımızı yanıtlayabilir.

Edmonde – Acaba gerçek Marcel Perde mi yoksa onun kimliğini çalmış başka bir sahtekâr mı?

Ramirez – Hemen öğreniriz… Kimliğiniz, Perde!

Marcel iç geçirerek kimlik kartını gösterir.

Marcel – Alın, rahatladınız mı?

Ramirez kartı yardımcısına uzatır.

Ramirez – Kontrol edin, Sanchez.

Sanchez kimliği inceler.

Sanchez – Komiserim, bu sahte bir kimlik! İlk bakışta belli. Taklidi çok kötü.

Ramirez – Demek sahiden iki Perde var!

Marcel – Tabii sahte! Hepsi sahte!

Ramirez – Suçunuzu itiraf ediyorsunuz yani. İyi, vakit kazanırız.

Marcel – Komiserim, polis kimliğinizi görebilir miyim?

Ramirez – Ne cüret! Siz kendinizi kim sanıyorsunuz, Perde?

Marcel – Bu oyunun yazarını.

Ramirez – Öyle diyorsunuz ama elinizdeki sahte kimlik, sizin yalnızca yazarın taklidi olduğunuzu gösteriyor!

Sanchez – Çift kat perde yani!

Marcel – Israr ediyorum, komiserim.

Ramirez – Madem bu kadar heveslisiniz, alın!

Kimliğini gösterir. Marcel kartı Josiane'e uzatır.

Marcel – Siz de bakın, müdür hanım.

Josiane – Bu da sahte polis kimliği! Komiser de sahtekârmış!

Ramirez – İnsanı kırmadan söylemenin bir yolu yok muydu?

Marcel – Hepiniz sahtekârsınız! Bir tiyatro oyununda rol yapıyorsunuz!

Sanchez – Biz gerçek polis değil miyiz, komiserim?

Ramirez – Bu nasıl komedi böyle, Perde?

Marcel – Trajediye çevirmeyin canım.

Ramirez – Siz bu gece sahnelenmeyen oyunun gerçek yazarı mısınız, değil misiniz?

Marcel – Hayır! Ama şu anda hep birlikte oynadığımız bu komedinin yazarı benim!

Edmonde – Tiyatronun içinde tiyatro… Bunu da yüz kere gördük.

Sanchez kendi polis kimliğine bakar.

Sanchez – Benimki de sahte! Bu ne anlama geliyor, komiserim?

Ramirez – Sen bir oyuncusun, Sanchez. Ben de öyle.

Sanchez yıkılır.

Josiane – Bu komedi ne zaman bitecek, Perde?

Marcel – Bilmiyorum. Sonunu henüz yazmadım.

Josiane – Sonunu yazmamış!

Marcel – Hatta başını da yeniden yazmayı düşünüyordum. Bu yüzden beklenmedik biçimde hayata dönmem siz karakterleri biraz şaşırtmış olabilir.

Ramirez – Şaşırtmak mı? Ortada cinayet yoksa soruşturma da yok! Soruşturma yoksa oyun da yok!

Josiane – Mesleki sorumsuzluk bu, Perde! Oyununuzu paramparça ettiniz!

Ramirez – Hepimizi nasıl bir belaya soktunuz!

Sanchez hâlâ inanmak istemez.

Sanchez – Tutuklayayım onu, komiserim!

Ramirez – Yapmayın, Sanchez! Hiçbir oyun kişisi kendi yazarını tutuklar mı? Tabancanız oyuncak; benimki gibi!

Sanchez – Polisin onurunu lekelemenize izin vermem! Bakalım tabancam oyuncak mıymış!

Sanchez tabancasını çıkarıp Ramirez'e ateş eder.

Ramirez – İmdat! Gerçek bir su tabancası bu!

Sanchez, Ramirez'i kovalayıp ona su sıkar.

Josiane – Şu rezalete bakın, Perde! Seyirciler ne diyecek? Bizi bu hâle siz düşürdünüz. Çıkış yolunu da siz bulun!

Marcel – Biri bunun kâbus olduğunu, birazdan uyanacağımızı söylesin!

Edmonde *(deklamasyonla)* – Biz düşlerin dokunduğu kumaştanız; şu kısacık hayatımız da bir uykuyla çevrilidir…

Josiane – Shakespeare… İşte yazar dediğin!

Marcel – Başımız zaten intihalle dertte. Bari bir de başkalarının sözlerini alıntılamayalım.

Ramirez kaçmayı bırakır, Sanchez'e döner.

Ramirez – Siz istediniz, Sanchez!

Ramirez oyuncak tabancasını çıkarıp Sanchez'e mantar atar. Sanchez su tabancasıyla karşılık verir.

Marcel – Bu gürültüde oyuna nasıl bir son bulmamı bekliyorsunuz?

Josiane – Perde! Perde!

Marcel – Yine ne var?

Josiane – Size söylemiyorum! Yer göstericiye sesleniyorum. Perde!

Marcel – Sizce bu tiyatronun perde alacak bütçesi var mı?

Ramirez ve Sanchez neşeli bir kargaşanın içinde birbirlerine ateş etmeyi sürdürür.

Josiane – O zaman… Ne bileyim! Hiç değilse ışıkları kapatın!

Karanlık.

Son.

Yazar Hakkında

1955 yılında Fransa'nın Auvers-sur-Oise kasabasında doğan Jean-Pierre Martinez, sahne hayatına çeşitli rock gruplarında davulcu olarak başladı. Daha sonra reklamcılık alanında göstergebilim uzmanı olarak çalıştı. Televizyon için senaryolar yazdıktan sonra oyun yazarı olarak tiyatro sahnesine geri döndü. Bugüne kadar televizyon için yaklaşık yüz senaryo ve 123 tiyatro oyunu kaleme aldı. Bunlardan bazıları (*Büyük İkramiye, Strip Poker*) artık birer klasik hâline geldi. Oyunları 100'den fazla ülkede sahnelendi ve yaklaşık 50 dile çevrildi.

Sahnelemek üzere oyun arayan amatör ve profesyonel tiyatro toplulukları, Jean-Pierre Martinez'in oyunlarının metinlerini aşağıdaki internet sitelerinden ücretsiz olarak indirebilir:

https://jeanpierremartinez.net/

https://comediatheque.net/

Ancak, yazarın emeğinin adil karşılığı olan temsil telif haklarının ödenmesi yasal bir zorunluluktur. İster amatör ister profesyonel olun, bir oyunu sahnelemek için önceden izin almanız ve ilgili temsil telif ücretlerini ödemeniz gerekmektedir.

Jean-Pierre Martinez, Fransa'daki Dramatik Yazarlar ve Besteciler Derneği (SACD) tarafından temsil edilmektedir.

Jean-Pierre Martinez ile iletişime geçmek ve eserlerinden birini sahnelemek için izin talep etmek üzere internet sitelerindeki iletişim formunu kullanabilirsiniz.

Jean-Pierre Martinez, son dönemde şiirlerinden ve tiyatro oyunlarından esinlenerek özgün şarkılar yazmaya başlamış ve böylece müziğe geri dönmüştür.

Jean-Pierre Martinez Music projesiyle yaratıcı evrenini özgün şarkılar aracılığıyla genişletmektedir. Mizahi ya da melankolik bu şarkıların her biri, müzikle anlatılan kısa bir hikâye, kimi zaman da küçük bir tiyatro sahnesi niteliğindedir.

https://jeanpierremartinezmusic.com/

Jean-Pierre Martinez'in tüm tiyatro oyunları aşağıdaki internet sitelerinden ücretsiz olarak indirilebilir:

https://jeanpierremartinez.net/

https://comediatheque.net/

Bu eser, telif hakkı yasalarıyla korunmaktadır.

Telif haklarının ihlali cezai soruşturmaya konu olabilir ve 3 yıla kadar hapis ve 300.000 avroya kadar para cezasıyla sonuçlanabilir.

Avignon – Kasım 2026

© La Comédiathèque – ISBN 978-2-38602-517-4

Oyun metni ücretsiz olarak indirilebilir.